

Monterrey es planta al món

El passeig de Santa Lucia, al parc de la Fundidora de Monterrey, constitueix el principal atractiu que el Fòrum de les Cultures 2007 ha deixat a la ciutat mexicana.

Potser al principi va costar de fer entendre què caram era, però ara fa tres anys, el setembre de 2004, el Fòrum Universal de les Cultures de Barcelona encarava les darreres setmanes amb un allau de visitants que volien participar en una iniciativa pionera que durant 141 dies va fer de Catalunya l'epicentre universal del diàleg i el coneixement entre cultures. Enguany, a Monterrey, la successora triada per la Unesco i la mateixa organització catalana davant de quatre candidates més, no hauran tingut tant de temps per a explicar què és el Fòrum –només haurà durat 80 dies–, però de moment ja han superat amb escreix les expectatives: el 4 de novembre –un mes abans de tancar–, havien passat per les seves activitats més de 2,5 milions de visitants, un milió més de la fita que s'havia proposat l'organització. “Els habitants de

La ciutat de Monterrey, al nord-est de Mèxic, enfila d'aquí al 8 de desembre la recta final del Fòrum de les Cultures, l'esdeveniment que pren el relleu a l'aventura empresa fa tres anys a Barcelona. Tancarà segurament amb un balanç prou reeixit de visitants i varietat d'oferta cultural, tot i que tampoc no haurà acabat de convèncer els habitants de la ciutat.

Monterrey s'hi han abocat”, confirma el responsable de premsa internacional del Fòrum, Gabriel Castillo. “L'exposició prèvia de Frida Kahlo va rebre 111.000 visitants, i la d'Isis i la Serp Emplomada –la gran estrella de l'esdeveniment–, 12.000 en un sol cap de setmana”, il·lustra.

Els dies feiners, això sí, el parc de la Fundidora –on se centra gairebé tota l'activitat– és lluny d'omplir-se, i encara sort dels 120.000 nens que hi havien passat a principi de novembre amb els recorreguts escolars. A més, les obres han tingut retards –dies després de la inauguració, el 22 de setembre, els

obriers encara treballaven en alguns espais— i ha fracassat el sistema de venda d'entrades per internet. A més, els diàlegs programats —la principal raó d'ésser del Fòrum— no han tingut gairebé ponents de talla internacional; això, juntament amb dificultats en la distribució de les invitacions, ha fet que molts dies fossin mig buits. Castillo mateix ho reconeixia: “els visitants són sobretot mexicans i del sud dels Estats Units; d'europèus, poquets...”.

De ciutat gran a cosmopolita.

Les credencials de Monterrey, de tota manera, no són gens negligibles. Com a Barcelona, el Fòrum és organitzat per una fundació en què participen el govern federal de Mèxic, l'estatal de Nuevo León i, en menor proporció, el municipal de Monterrey, que hi han abocat un pressupost d'uns 85 milions d'euros, tot i que els responsables ja avisaven al cap d'un mes d'obrir que en necessitarien almenys uns 15 més per a encarar al deute acumulat fins llavors. Més de 1.600 periodistes i 500 mitjans acreditats de tot el món, 189 artistes i companyies provinents de 51 països, 410 ponents en 8 setmanes temàtiques de debat, 16 exposicions d'uns 36.000 metres quadrats de superfície total, uns 2.200 treballadors contractats i 800 voluntaris capacitats també donen una idea aproximada del gigantisme de tot plegat. I això, sense esmentar els milers de policies que hi vetllen per la seguretat... De fet, tant afany té l'organització a donar una bona imatge que fins i tot ha format uns 2.000 taxistes de la ciutat —a qui ha fet fer exàmens bilingües en anglès i espanyol!— per orientar bé el visitant... “El Fòrum era una manera d'impulsar Monterrey i posar-lo al mapa mundial”, apunta Castillo, que referma l'objectiu: “Hem de passar de ser una ciutat gran a una ciutat cosmopolita.”

Sense arribar a provocar cap alta-baix urbanístic, el Fòrum deixarà a la ciutat un reguitzell d'instal·lacions que en milloraran sensiblement l'oferta lúdica i cultural. Començant pel parc de la Fundidora, que —creat a partir de mitjan anys 80, quan es va desballestar la colossal indústria siderúrgica de principi del segle XX que li dona nom i fesomia— reclamava des de feia anys una profunda renovació. Hi restaran

El mirall de Barcelona

Començant pel logotip, és ben evident que el Fòrum de Monterrey significa una continuïtat clara del de Barcelona: “És cert que van venir a donar-nos la seva experiència, el saber fer, però aquí el recinte és molt més gran, i ja existia, no ha sortit del no-res, a diferència d'allà”, explica Gabriel Castillo, responsable de premsa internacional de l'esdeveniment mexicà. A més, segons ell, “a Barcelona es van establir tres línies temàtiques de diàleg: pau, sostenibilitat i diversitat cultural, que aquí s'han ampliat amb una quarta, el coneixement”. Això sí, admet per exemple que la idea del macroespectacle *La fragua del mundo*, que simbolitza la farga de la humanitat a l'imponent Horno 3, “prové del model català, segons el qual cada esdeveniment haurà de tenir un element emblemàtic que sigui l'editorial, la síntesi de la seva proposta”.

L'empremta catalana, de fet, es va visualitzar en la inauguració, que va tenir per convidat d'honor el ministre d'Indústria espanyol i ex-alcalde de Barcelona, Joan Clos. El seu successor, Jordi Hereu, hi va passar justament la setmana passada per clausurar els diàlegs. Enmig, també hi va anar el director de comunicació del Fòrum 2004, Toni Traveria, que en va fer el diagnòstic més clar: “Nosaltres vam ser conillet d'índies, però el Fòrum de Monterrey supera el de Barcelona perquè ha aprofitat tota l'experiència del passat”.

diversos pavellons i centres d'exposicions que han estat del tot remodelats, com l'Horno 3, un impressionant vestigi que ha passat a acollir un modern museu de l'acer únic a l'Amèrica Llatina. Tot i que s'emmarca més en el procés de regeneració urbanística del centre iniciat a mitjan anys 90, tampoc no cal oblidar el museu del Noroeste, un edifici nou que acull una altra de les grans exposicions del Fòrum, sobre

Buda Guanyin. L'herència, però, més celebrada que rebrà Monterrey és una altra: el passeig de Santa Lucía, un bonic canal aquàtic de 2,5 quilòmetres de llarg que parteix precisament del museu del Noroeste i connecta el centre amb la Fundidora. Aquest passeig ja ha esdevingut el lloc predilecte d'esbarjo per a milers de visitants... Tanta sensació ha causat que fins i tot per a molts habitants de Monterrey “anar al Fòrum” equival a “anar a passejar pel *Canalito*”!

Desconeixement general. Sigui com sigui, l'anècdota també és prou simptomàtica del desconeixement general dels habitants de la ciutat sobre l'esdeveniment mundial que acullen. Una enquesta del diari local *El Norte* assenyalava que, un mes després d'obrir, un 39% ja havia visitat el passeig de Santa Lucía, però en canvi amb prou feines un 17% havia assistit a cap dels diàlegs proposats... També deia que un 78% trobava l'esdeveniment un “èxit” i que per a la meitat el Fòrum “era allò que esperava”. Tot i que potser abans caldria preguntar-se què esperava l'enquestat exactament... “La gent del carrer no en parla, i no acaba d'entendre què és el Fòrum: a banda del passeig, per la resta de coses gairebé no s'ha notat”, explica l'Arturo, un jove de Monterrey nèt de catalans. La Claudia, que té una botiga de queviures a tocar del museu del Noroeste, confirma la conclusió: “la gent del carrer no veu utilitat en el Fòrum, i diuen que no hi ha tants turistes com s'esperaven”. Això sí, “els encanta el nou Canalito, hi passen dia i nit”. A més, “els caps de setmana tot això s'anima molt, i ens ha anat bé per al negoci; cada dia tanquem a mitjanit”. L'Emma, a qui fa un parell de mesos que van contractar per a la brigada de neteja, ho corrobora: “Ve molta gent, i li agrada molt el nou passeig, però del Fòrum ni en parlen”. Ella hi afegeix una altra preocupació: “Ara n'han contractat molts, però quan això s'acabi ja es veurà, perquè suposo que bastants els faran fora”. Un aterratge brusc, sens dubte, a la vida real d'una ciutat que vol créixer mentre es projecta al món. Us sona la filosofia?

Oscar Palau
Monterrey (Mèxic)